ശ്രീഃ

ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ

ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ

ഓം നമോ ഭഗവതേ വാസുദേവായ

മഹർഷി വേദവ്യാസപ്രണീതം ശ്രീമദ്ഭാഗവതമഹാപുരാണം

॥ തൃതീയസ്കന്ധേ ഷഷ്ഠോഽധ്യായഃ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

ശ്രീ രംഗരാമാനുജ മഹാദേശികൻ

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

ശ്രീഃ

ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ

ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ

ഓം നമോ ഭഗവതേ വാസുദേവായ

ശ്രീമദ്ഭാഗവതമഹാപുരാണം

॥ തൃതീയസ്കന്ധേ ഷഷ്ഠോഽധ്യായഃ ॥

ഋഷിരുവാച
ഇതി താസാം സ്വശക്തീനാം സതീനാമസമേത്യ സഃ ।
പ്രസുപ്തലോകതന്ത്രാണാം നിശാമ്യ ഗതിമീശ്വരഃ ॥ **1** ॥

കാലസംജ്ഞാം തദാ ദേവീം ബിഭ്രച്ഛക്തിമുരുക്രമഃ ।
ത്രയോവിംശതിതത്ത്വാനാം ഗണം യുഗപദാവിശത് ॥ **2** ॥

സോഽനുപ്രവിഷ്ടോ ഭഗവാംശ്ചേഷ്ടാരൂപേണ തം ഗണം ।
ഭിന്നം സംയോജയാമാസ സുപ്തം കർമ പ്രബോധയൻ ॥ **3** ॥

പ്രബുദ്ധകർമാ ദൈവേന ത്രയോവിംശതികോ ഗണഃ ।
പ്രേരിതോഽജനയത്സ്വാഭിർമാത്രാഭിരധിപൂരുഷം ॥ **4** ॥

പരേണ വിശതാ സ്വസ്മിൻമാത്രയാ വിശ്വസൃഗ്ഗണഃ ।
ചുക്ഷോഭാൻയോൻയമാസാദ്യ യസ്മിൻ ലോകാശ്ചരാചരാഃ ॥ **5** ॥

ഹിരൺമയഃ സ പുരുഷഃ സഹസ്രപരിവത്സരാൻ ।
ആണ്ഡകോശ ഉവാസാപ്സു സർവസത്ത്വോപബൃംഹിതഃ ॥ **6** ॥

സ വൈ വിശ്വസൃജാം ഗർഭോ ദേവകർമാത്മശക്തിമാൻ ।
വിബഭാജാത്മനാഽഽത്മാനമേകധാ ദശധാ ത്രിധാ ॥ **7** ॥

ഏഷ ഹ്യശേഷസത്ത്വാനാമാത്മാംശഃ പരമാത്മനഃ।
ആദ്യോഽവതാരോ യത്രാസൗ ഭൂതഗ്രാമോ വിഭാവ്യതേ ॥ **8** ॥

സാധ്യാത്മഃ സാധിദൈവശ്ച സാധിഭൂത ഇതി ത്രിധാ।
വിരാട് പ്രാണോ ദശവിധ ഏകധാ ഹൃദയേന ച ॥ **9** ॥

സ്മരൻ വിശ്വസൃജാമീശോ വിജ്ഞാപിതമധോക്ഷജഃ।
വിരാജമതപത്സ്വേന തേജസൈഷാം വിവൃത്തയേ ॥ **10** ॥

അഥ തസ്യാഭിതപ്തസ്യ കതി ചായതനാനി ഹ।
നിരഭിദ്യന്ത ദേവാനാം താനി മേ ഗദതഃ ശൃണു ॥ **11** ॥

തസ്യാഗ്നിരാസ്യം നിർഭിന്നം ലോകപാലോഽവിശത്പദം।
വാചാ സ്വാംശേന വക്തവ്യം യയാസൗ പ്രതിപദ്യതേ ॥ **12** ॥

നിർഭിന്നം താലു വരുണോ ലോകപാലോഽവിശദ്ധരേഃ।
ജിഹ്വയാംശേന ച രസം യയാസൗ പ്രതിപദ്യതേ ॥ **13** ॥

നിർഭിന്നേ അശ്വിനൗ നാസേ വിഷ്ണോരാവിശതാം പദം।
ഘ്രാണേനാംശേന ഗന്ധസ്യ പ്രതിപത്തിർയതോ ഭവേത് ॥ **14** ॥

നിർഭിന്നേ അക്ഷിണീ ത്വഷ്ടാ ലോകപാലോഽവിശദ്വിഭോഃ।
ചക്ഷുഷാംശേന രൂപാണാം പ്രതിപത്തിർയതോ ഭവേത് ॥ **15** ॥

നിർഭിന്നാൻയസ്യ ചർമാണി ലോകപാലോഽനിലോഽവിശത്।
പ്രാണേനാംശേന സംസ്പർശം യേനാസൗ പ്രതിപദ്യതേ ॥ **16** ॥

കർണാവസ്യ വിനിർഭിന്നൗ ധിഷ്ണ്യം സ്വം വിവിശുർദിശഃ।
ശ്രോത്രേണാംശേന ശബ്ദസ്യ സിദ്ധിം യേന പ്രപദ്യതേ ॥ **17** ॥

ത്വചമസ്യ വിനിർഭിന്നാം വിവിശുർധിഷ്ണ്യമോഷധീഃ।
അംശേന രോമഭിഃ കണ്ഡൂം യൈരസൗ പ്രതിപദ്യതേ ॥ **18** ॥

മേഢ്രം തസ്യ വിനിർഭിന്നം സ്വധിഷ്ണ്യം ക ഉപാവിശത്।
രേതസാംശേന യേനാസാവാനന്ദം പ്രതിപദ്യതേ ॥ **19** ॥

ഗുദം പുംസോ വിനിർഭിന്നം മിത്രോ ലോകേശ ആവിശത്।
പായുനാംശേന യേനാസൗ വിസർഗം പ്രതിപദ്യതേ ॥ **20** ॥

ഹസ്താവസ്യ വിനിർഭിന്നാവിന്ദ്രഃ സ്വർപതിരാവിശത്।
വാർതയാംശേന പുരുഷോ യയാ വൃത്തിം പ്രപദ്യതേ ॥ **21** ॥

പാദാവസ്യ വിനിർഭിന്നൗ ലോകേശോ വിഷ്ണുരാവിശത്।
ഗത്യാ സ്വാംശേന പുരുഷോ യയാ പ്രാപ്യം പ്രപദ്യതേ ॥ **22** ॥

ബുദ്ധിം ചാസ്യ വിനിർഭിന്നാം വാഗീശോ ധിഷ്ണ്യമാവിശത്।
ബോധേനാംശേന ബോദ്ധവ്യപ്രതിപത്തിർയതോ ഭവേത് ॥ **23** ॥

ഹൃദയം ചാസ്യ നിർഭിന്നം ചന്ദ്രമാ ധിഷ്ണ്യമാവിശത്।
മനസാംശേന യേനാസൗ വിക്രിയാം പ്രതിപദ്യതേ ॥ **24** ॥

ആത്മാനം ചാസ്യ നിർഭിന്നമഭിമാനോഽവിശത്പദം।
കർമണാംശേന യേനാസൗ കർതവ്യം പ്രതിപദ്യതേ ॥ **25** ॥

സത്ത്വം ചാസ്യ വിനിർഭിന്നം മഹാന്ധിഷ്ണ്യമുപാവിശത്।
ചിത്തേനാംശേന യേനാസൗ വിജ്ഞാനം പ്രതിപദ്യതേ ॥ **26** ॥

ശീർഷ്ണോഽസ്യ ദ്യൗർധരാ പദ്ഭ്യാം ഖം നാഭേരുദപദ്യത।
ഗുണാനാം വൃത്തയോ യേഷു പ്രതീയന്തേ സുരാദയഃ ॥ **27** ॥

ആത്യന്തികേന സത്ത്വേന ദിവം ദേവാഃ പ്രപേദിരേ।
ധരാം രജഃ സ്വഭാവേന പണയോ യേ ച താനനു ॥ **28** ॥

താർതീയേന സ്വഭാവേന ഭഗവന്നാഭിമാശ്രിതാഃ।
ഉഭയോരന്തരം വ്യോമ യേ രുദ്രപാർഷദാം ഗണാഃ ॥ **29** ॥

മുഖതോഽവർതത ബ്രഹ്മ
പുരുഷസ്യ കുരൂദ്വഹ ।
യസ്തൂൻമുഖത്വാദ്വർണാനാം
മുഖ്യോഽഭൂദ്ബ്രാഹ്മണോ ഗുരുഃ ॥ **30** ॥

ബാഹുഭ്യോഽവർതത ക്ഷത്രം
ക്ഷത്രിയസ്തദനുവ്രതഃ ।
യോ ജാതസ്ത്രായതേ വർണാൻ
പൗരുഷഃ കണ്ടകക്ഷതാത് ॥ **31** ॥

വിശോഽവർതന്ത തസ്യോർവോർലോകവൃത്തികരീർവിഭോഃ ।
വൈശ്യസ്തദുദ്ഭവോ വാർതാം നൃണാം യഃ സമവർതയത് ॥ **32** ॥

പദ്ഭ്യാം ഭഗവതോ ജജ്ഞേ ശുശ്രൂഷാ ധർമസിദ്ധയേ ।
തസ്യാം ജാതഃ പുരാ ശൂദ്രോ യദ്വൃത്ത്യാ തുഷ്യതേ ഹരിഃ ॥ **33** ॥

ഏതേ വർണാഃ സ്വധർമേണ യജന്തി സ്വഗുരും ഹരിം ।
ശ്രദ്ധയാഽഽത്മവിശുദ്ധ്യർഥം യജ്ജാതാഃ സഹ വൃത്തിഭിഃ ॥ **34** ॥

ഏതത്ക്ഷത്തർഭഗവതോ ദൈവകർമാത്മരൂപിണഃ ।
കഃ ശ്രദ്ദധ്യാദുപാകർതും യോഗമായാബലോദയം ॥ **35** ॥

അഥാപി കീർതയാമ്യംഗ യഥാമതി യഥാശ്രുതം ।
കീർതിം ഹരേഃ സ്വാം സത്കർതും ഗിരമൻയാഭിധാസതീം ॥ **36** ॥

ഏകാന്തലാഭം വചസോ നു പുംസാം
സുശ്ലോകമൗലേർഗുണവാദമാഹുഃ ।
ശ്രുതേശ്ച വിദ്വദ്ഭിരുപാകൃതായാം
കഥാസുധായാമുപസമ്പ്രയോഗം ॥ **37** ॥

ആത്മനോഽവസിതോ വത്സ മഹിമാ കവിനാഽഽദിനാ।
സംവത്സരസഹസ്രാന്തേ ധിയാ യോഗവിപക്വയാ ॥ **38** ॥

അതോ ഭഗവതോ മായാ മായിനാമപി മോഹിനീ।
യത്സ്വയം ചാത്മവർത്മാത്മാ ന വേദ കിമുതാപരേ ॥ **39** ॥

യതോഽപ്രാപ്യ ൻയവർതന്ത വാചശ്ച മനസാ സഹ।
അഹം ചാൻയ ഇമേ ദേവാസ്തസ്മൈ ഭഗവതേ നമഃ ॥ **40** ॥

॥ ഇതി ശ്രീമദ്ഭാഗവതേ മഹാപുരാണേ പാരമഹംസ്യാം സംഹിതായാം
തൃതീയസ്കന്ധേ ഷഷ്ഠോഽധ്യായഃ ॥